

Virksomheds- og læreplan for VokseVærket

Velkommen til!

Med denne virksomhedsplan incl. læreplan vil vi beskrive VokseVærket. Vi vil beskrive de fysiske rammer, traditioner og vores pædagogiske overvejelser, der ligger til grund for det daglige arbejde. Oplysninger af mere praktisk karakter vil med denne udgave af virksomhedsplanen, blive placeret i vores velkomstpjece. Denne udgave af virksomhedsplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem personalegruppen og forældrebestyrelsen.

Præsentation af VokseVærket

VokseVærket er en integreret institution, der modtager børn i alderen 0 – 6 år. Vi har pt. en normering på 52 vuggestuebørn og op til 75 børnehavebørn.

Personalegruppen består pt. af 25 personer – pædagoger, pædagogmedhjælpere, pædagogstuderende og køkkenchef. Institutionen er i midtbyen beliggende i en 1000 m² stor 4 etagers bygning, med 7 grupperum og gode fællesarealer. Vi har en legeplads, der sammen med den nærliggende havn, skov, strand og park giver gode muligheder for at benytte udearealerne som børnenes lege- og erfaringsarena.

Adresse:

VokseVærket – en integreret institution

Østboulevarden 9 – 11,

8000 Aarhus C.

Tlf. 24 78 38 75

E-mail: somil@aarhus.dk

Åbningstider:

Mandag til torsdag 6.30 – 17.00

Fredag 6.30 – 16.30

Værdigrundlag

Overordnet set arbejder personalet i VokseVærket ud fra Aarhus Kommunes værdier som er *troværdighed, respekt og engagement*.

Personalet i VokseVærket er opmærksomme på at møde barnet med anerkendelse, og når vi ser og hører barnet, så retter vi vores opmærksomhed mod barnet og handler, på en sådan måde, at barnet støttes i dets trivsel. Vi engagerer os i børnene og lever os ind i deres verden, således at vi er i stand til at støtte barnets naturlige udvikling bedst muligt.

De grundlæggende værdier i personalets arbejde i VokseVærket er *nærvær, tryghed, omsorg samt tid og rum til leg og læring*.

Nærvær er, at vi som personalegruppe er empatiske i forhold til børn og voksne. At vi altså er til stede, kan sætte os i den andens sted, og at vi er opmærksomme på den enkeltes behov og følelser.

Tryghed og omsorg kan defineres meget bredt. Der er eksempelvis tale om både tryghed og omsorg, når barnet får dækket sine basale behov – en ren ble, får noget at spise, får sig en lur, får tørret næse, bliver trøstet, får et kram og så videre.

Der er ligeledes tale om tryghed og omsorg, når vi har øje for, hvad der rører sig i institutionen og kan skabe overskuelighed ved at sætte ord på hverdagen. Vi skaber genkendelighed og regelmæssighed ved at både børn og voksne oplever faste holdepunkter i hverdagen. Dette er medvirkende til at give oplevelsen af at høre til. Vi samarbejder og møder åbent hinanden dér hvor vi er, og accepterer og respekterer forskelligheder. Tryghed er også, når vi med pædagogisk faglighed skaber en hverdag som bygger på indsigt i det enkelte barn og dets familie.

Vi mener, at børnene i hverdagen skal have både tid og rum til at lege og lære. Vi tilrettelægger den daglige pædagogiske praksis således, at børnene møder forudsigelighed og samtidig udfordres i forhold til den enkeltes udviklingstrin.

Læringsforståelse

I VokseVærket lægger vi vægt på, at børnene får tid og rum til leg og læring. Vi mener, at børnene er medskabere af egen læring, og at børnene er aktive i deres egen læringsproces.

Barnets læring handler ikke kun om bevidste og planlagte forløb. En meget stor del af, hvad barnet erfarer og lærer sker via det daglige samvær med de andre børn og voksne. Dette indebærer, at læring kan ske gennem spontane oplevelser, men samtidig skal vi, som voksne der guider børnene, skabe situationer der giver barnet

mulighed for fornyelse, fordybelse, forandring og stimulering. Man kan her tale om at den voksne går foran, bagved eller ved siden af barnet, når det tilegner sig ny viden. Læring er en proces, der medfører ændring i barnet i retning af en øget viden og kompetence. Denne udvikling øger mulighederne for selvbestemmelse og selvstændighed.

I VokseVærket ser vi læring som medskabende af barnets egen identitet. Barnet skal lære at forholde sig til sig selv og sine omgivelser. Barnet skal gennem en socialiseringsproces, hvor det tilegner sig viden om, hvilke regler, normer og værdier, der gælder i forskellige sociale sammenhænge, og samtidig bliver barnet en del af denne sammenhæng. Denne erfaringsdannelse er fundamental og en betingelse for barnets identitetsdannelse.

Det er vigtigt at have for øje, at alle situationer er læringsituationer. Børn lærer af alt og især af de sammenhænge de selv er medvirkende i. Børnenes selvtilrettelagte leg med hinanden er utrolig central for deres læring og udvikling, ligesom voksenstyrede aktiviteter kan være pædagogisk udviklende for børnene. Vi kan etablere gode læresituationer, men dybest set kan vi ikke vide, hvordan det enkelte barn tager læring ind. Børn tilegner sig således læring på mange niveauer, og det er vigtigt, at vi planlægger vores pædagogiske praksis så dette imødekommes.

Beskrivelse af læringsrum

I VokseVærket betragter vi både de fysiske rammer, samt børns muligheder for at benytte disse rammer som et læringsmiljø – altså både et fysisk og et psykisk læringsrum. Vi er bevidst om sammenhængen mellem hvordan vi indretter os og børns mulighed for at tilegne sig viden, og vi har i forbindelse med indretning og indkøb til vores nye institution en enestående mulighed for at tage hensyn til dette. Vi er meget opmærksomme på at vores institution i fire etager givetvis fordrer en noget anderledes tænkning i forhold til indretningen og etableringen af læringsrum.

Inde: Vores institution er grundlæggende stueopdelt, hvilket giver os god mulighed for at lave tætte og nære lege- og læringsrum. Vi har endvidere god mulighed for at skabe mere åbne miljøer, idet vores institution er udstyret med mange skydedøre og gode gangarealer, der med åbne "pladser" giver børnene mulighed for at lade legen udvikle og brede sig. Vi ser det som en rigtig god udfordring at skabe en sammenhæng i børnenes mulighed for at lege og lære på alle institutionens etager. Børnene får i høj grad mulighed for at indtage rummene, og de har hele tiden mulighed for at prøve sig selv af. Eksempelvis i forhold til selv at kravle på en trappe, selv at tage tøj af/på, selv at spise, selv at bestemme hvor de vil lege etc.. Barnets selvhjulpenhed får grundlæggende fokus, således at barnet selv er med til at udvikle og forandre dets læringsrum.

Ude: Vi har en legeplads, der tilgodeser børnenes muligheder for at bruge kroppen og sanserne på forskellig vis. Vi har ikke opdelt legepladsen med en særlig zone til vuggestuebørn, men vi prioriterer at lade børnene være totalintegrerede i udearealerne. Vi har en stor "fuglerede-gynge", hvor det både er muligt at snuppe sig

en gyngetur alene, eller sammen med rigtig mange børn hvis dette skulle være ønsket. Vi har en scene der kan bruges hvis børnene vil opfører ex. cirkus eller lignende for hinanden. Vi har også en bålplads, som bliver flittigt brugt af især børnehavegrupperne. Vi har en mindre fodboldbane, der er omkranset af bander, der både holder bolden inde på banen og som flittigt benyttes som balancebom. Ved siden af boldbanen er der et større areal med faldsand, hvor vores motorik-bane er opført, her har børnene mulighed for at klatre, gå på line og balancere. På legepladsen er der endvidere borde og bænke til både børn og voksne, således at det er muligt at sidde udenfor og spise etc.

Pædagogiske mål

Den pædagogiske praksis i VokseVærket tager udgangspunkt i en værdibaseret tilgang til arbejdet med børnene, hvor metoderne til at nå det samme mål kan være forskellige. Vi tager således ikke afsæt i en enkelt pædagogisk/psykologisk forståelse af barnet, men anvender i højere grad "det bedste" fra de mange forskellige teorier om pædagogik og psykologi, sammenholdt med de gældende værdier for institutionen.

I forbindelse med indførelsen af de pædagogiske læreplaner i daginstitutionerne har man fra Socialministeriets side opstillet 6 temaer, hvortil der skal opstilles mål for børns læring. De 6 temaer er:

barnets alsidige personlige udvikling, sociale færdigheder, sproglig udvikling, krop og bevægelse, naturen og naturfænomener, kulturelle udtryksformer og værdier.

I det følgende vil vi beskrive, hvordan vi arbejder med de 6 temaer. Vi har for hvert tema opstillet konkrete mål, samt beskrevet hvordan vi i den daglige pædagogiske praksis arbejder på at nå disse mål. Endvidere er der til hvert tema medtaget eksempler fra praksis. Vi kan konstatere, at de 6 temaer lægger sig tæt op ad hinanden og ved at arbejde bevidst med mål fra et tema, vil vi således naturligt også komme til at arbejde med de øvrige temaer. Da temaet – krop og bevægelse – er Børn og Unges fokusområde i det kommende år, har vi her endvidere opstillet delmål for dette tema.

Barnets alsidige personlige udvikling:

Mål: Børnene skal lære at udfolde sig som selvstændige og alsidige personer, der kan tage initiativ og indgå i sociale sammenhænge.

Børnene skal lære at have tid og rum til at eksperimentere og udforske sig selv og sin omverden.

For at kunne udvikle sig som menneske, forudsætter det at man lever i en lydhør og medlevende verden, der anerkender og involverer sig i det enkelte menneske. Barnet er en unik størrelse, der skal støttes i at udvikle sin egen individualitet og selvstændighed. Dette ved at opleve sig som afholdt og som en vigtig del af

fællesskabet, således at både individualiteten og fællesskabsfølelsen kan understøtte hinanden.

Daglig pædagogisk praksis:

- Støtte børnene i at blive selvhjulpne, så de kan mestre deres eget liv
- Give børnene mulighed for at deltage i daglige gøremål
- Møde børnene der hvor de er, og har øje for hvor deres nærmeste udviklingszone befinder sig
- Støtte børnenes nysgerrighed
- Give plads til at børnene skaber deres egne spor og lade dem følge disse
- Kendskab til den enkelte families historie og vilkår

Sociale kompetencer

Mål: Børnene skal lære at knytte venskaber og indgå i grupperelationer.

Børnene skal opnå en bevidsthed om empati

Socialkompetence udvikles først og fremmest i fællesskabet med andre mennesker – i venskaber, i grupper og i forskellige kulturer. Vigtige elementer i social kompetence er empati, evnen til tilknytning og sociale færdigheder. Når et barn begynder i institutionen, er det vigtigt at barnet får dannet en nær/tæt relation til en voksen. Når barnet herefter føler sig tryk, er det klar til at danne relationer til andre børn og voksne. Relationen er vigtig for at lære de sociale kompetencer, men de sociale kompetencer er også vigtige for at kunne indgå i relationen – man kan altså tale om at barnet "lærer begge veje". Det er vigtigt, at pædagogen optræder som rollemodel for børnene, og pædagogen vil derfor ofte gå foran og gennem sine handlinger synliggøre præmisserne for at tilegne sig de sociale kompetencer.

Daglig pædagogisk praksis:

- Støtte børnene i at indgå i små og store fællesskaber
- Give børnene plads til at give udtryk for egne følelser og behov
- Hjælpe børnene til at forstå andre børns følelser og behov
- Støtte børnene i at klare konflikter
- Pædagogerne optræder som rollemodeller for børnene og viser børnene, hvilke værdier og normer der ligger til grund for samværet i institutionen

Sproglig udvikling

Mål: Børnene skal lære at bruge sproget til at kommunikere med omverdenen.

Børnene skal opnå bevidsthed om kroppen som kommunikationsmiddel; at lyde og fagter har betydning og effekt.

Som kommunikationsmiddel er sproget et unikt værktøj. Sproget er en forudsætning for at udtrykke sig og kommunikere med andre. Mennesket er et socialt og

kommunikerende væsen og det er derfor essentielt, at barnet tilegner sig kommunikative kompetencer, så det får mulighed for at øve sig i, hvordan det skal udtrykke sig og agere i forskellige situationer. Sprog skaber kontakt og evnen til at bruge nuancerne i sproget, støtter og fremmer forståelsen af andre. Det er af stor betydning for os som mennesker, at vi får mulighed for at udtrykke vores tanker og følelser. Det er derfor også vigtigt, at børnene udvikler færdigheder inden for mange forskellige kommunikationsformer så som talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog. Børnene skal øve sig i at kunne forstå og tolke i sammenhængen mellem kropssprog, mimik og tale. Derfor har børnene også behov for at møde voksne, der kan lytte til dem med anerkendelse og forståelse og som er i stand til at guide dem, hvis tingene "går skævt". Børnene skal støttes i at sætte ord og begreber på de oplevelser, de har i hverdagen.

Daglig pædagogisk praksis:

- Vi sætter ord og begreber på det vi ser og det der foregår i dagligdagen
- Tale med børnene. Lære børnene at aflæse kropssprog og mimik
- Skabe rum for at der kan ske sprogudvikling, eksempelvis højtlesning med dialogisk læsning, samling, rim og remser m.m.
- Læse højt fra bøger tilpasset børnenes alder
- Hjælpe børnene til at kommunikere indbyrdes således at de lærer at sætte ord på deres følelser/oplevelser
- Sang og sanglege
- Lytte til børnene

Krop og bevægelse

Mål: Børnene skal udvikle fornemmelse for egen krop, og kunne bruge kroppen forskelligt i forskellige sammenhænge.

Børnene skal have kendskab til kroppens forskellige bevægelsesmuligheder.

Børnene skal udvikle glæde ved at bruge kroppen.

Det at bruge kroppen og bevæge sig er med til at styrke børnenes bevægelsesglæde og livskvalitet. Det er endvidere vigtige redskaber i forhold til at mestre livet og er medvirkende til at styrke børnenes interesse for at udforske deres egen krop. Det er vigtigt, at børnene bliver bevidste om at tage vare på deres krop, da den er et vigtigt fundament for læring.

Daglig pædagogisk praksis:

- Vi giver tid og rum til at børnene selv får mulighed for at blive selvhjulpne samt indgå i de daglige gøremål
- Vi har opmærksomheden rettet mod børnenes næste udviklingszone
- Vi benytter de muligheder vi har – ude såvel som inde – for bevægelse
- Sang- og bevægelseslege, der kan være inspirerende for børnene i forhold til at bevæge sig og bruge kroppen
- Vi serverer sund og varieret kost i institutionen

Naturen og naturfænomener

Mål: Børnene skal opnå glæde ved at være i naturen.

Børnene skal udvikle respekt og forståelse for natur og miljø.

Børn skal tilegne sig mange forskellige erfaringer gennem sanserne for at opleve naturen som kilde til rum for leg, oplevelser, udforskning og viden. Det at anvende udendørs arealerne til leg, giver børnene nogle helt enestående muligheder for at udfolde sig. Når børnene er udenfor, har de mulighed for at erobre den plads, de har brug for. De får mulighed for at udforske og fordybe sig i deres lege uden hele tiden at blive afbrudt af andre børn og voksne. De har også en unik mulighed for at få en masse frisk luft og få styrket deres motoriske evner. Når børnene leger udenfor, udvikles deres fantasi og kreativitet. Legepladsen er et medskabende rum, hvor børnene oplever et socialt samvær på tværs af alder og stuer. Det mangfoldige rum, som naturen er, stimulerer børnenes fantasi, og da der ofte samtidig er plads og ro får fantasilegene optimale betingelser. Børnene kan få træstubbe, sten og pinde til at være de mest spændende aktører i deres leg, og disse rekvisitter – der ikke definerer legen, men er fleksible i deres funktion - giver plads til både virkelyst og fantasi.

Kulturelle udtryksformer og værdier

Mål: Børnene skal have kendskab til forskellige materialer, redskaber og moderne medier for herigennem at afprøve og øve sig i forhold til et bredt spekter af kulturelle aktiviteter.

Børnene skal tilegne sig viden om kultur – gennem traditioner og kulturelle tilbud.

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er igennem mødet med andre og det anderledes, at vi definerer vores eget kulturelle ståsted og genkender vores egne kulturelle rødder. Det bliver stadig vigtigere at kunne bedømme, fortolke og handle i en foranderlig verden, hvor svarene ikke på forhånd er givne, og hvor rutiner ikke altid rækker. Vokseværket skal være et udviklingssted, hvor hverdagen skal indeholde meningsgivende og udviklende kulturelle aktiviteter – et sted hvor barnet gennem en inspirerende hverdag får lov til at sanse og udforske med hele kroppen og får mod til at gå i gang med nye tiltag. Traditioner, normer og værdier er en vigtig del af vores kulturarv og er med til at give os en oplevelse af tryghed i en foranderlig verden. Vi følger årets gang, og markerer dette både ved at fremstille pynt, men også ved at tale, synge og læse om højtiderne. Vi søger gerne inspiration i kulturlivet omkring os, det kan være på museer, teater eller en tur på Dokk Et. Gennem oplevelser med kunst og kultur, får børnene mulighed for at hente inspiration til deres egne lege og eksperimenter.

Daglig pædagogisk praksis:

- Vi understøtter børnenes kreative ideer

- Vi giver børnene mulighed for forskellige kulturelle udtryksformer – eksempelvis udklædningstøj, musikinstrumenter, iPads, bøger etc.
- Vi inspirerer børnene til kreativ udfoldelse – eksempelvis tegne, male, modellervoks, papmache etc.
- Vi præsenterer børnene for forskellige materialer – eksempelvis papir, ler, træ etc.
- Vi markerer traditioner – eksempelvis fastelavn, jul etc.

Dokumentation og evaluering

Vi evaluerer og dokumenterer løbende vores pædagogiske praksis. Alle børns forældre får en status- og udviklingssamtale, hvor vi sammen kan drøfte barnets stærke sider. Vi benytter også SUS-materialet til at evaluere vores egen praksis, så vi hele tiden ved, hvor vores pædagogik har brug for at blive justeret. Vi skriver og lægger billeder på BørneIntra for at dokumentere, hvilke aktiviteter børnene har haft gang i, dette bruger vi ligeledes til evaluering af vores læreplaner. Vi forventer, at forældrene holder sig orienteret via BørneIntra.

På stue- og personalemøder evaluerer vi både vores daglige pædagogiske praksis samt større arrangementer og planlagte forløb. Dette gøres ved at dagsordensætte evalueringen af ovenstående forløb for herigennem at belyse den pædagogiske praksis.

Forældresamarbejdet

Et godt forældresamarbejde er i høj grad vigtigt for at barnet får et godt institutionsliv. Vi prioriterer fra begyndelsen at få etableret et godt forhold til forældrene. For at forældre skal være klar over hvilke forventninger vi har til dem, afholder vi en grundig introduktionssamtale. Vi tilstræber en åben og ærlig dialog, hvor såvel personale som forældre får talt sammen om stort og småt. Det er vores erfaring, at når forældrene har det godt i VokseVærket, fremmer det i høj grad børnenes trivsel i institutionen.